

Międzywydziałowa Katedra Historii i Teorii Sztuki

Zajęcia do wyboru semestr zimowy 2021/2022

Seminarium dyplomowe :

Współczesna sztuka nowych mediów a kontekst amerykański - dr Ewa Bobrowska

Seminarium będzie poświęcone problematyce współczesności: nowoczesnej sztuce nowych mediów i wideo, krytyce (i literaturze) amerykańskiej oraz z tematyką prac magisterskich.

Inspiracją do dyskusji na zajęciach będą dzieła twórców współczesnych (Bruce Nauman, Krzysztof Wodiczko, Chris Burden, Joseph Kosuth, Francis Alÿs, Bill Viola, Gary Hill, Nick Montfort, Matthew Barney, Joan Jonas, Mary Lucier, Katherine Behar, Jasper Johns, Mark Rothko) w kontekście tekstów filozoficznych i krytycznych autorów takich jak m. in.: Jacques Derrida, Jean-François Lyotard, Richard Rorty, Donna Haraway, Rosalind E. Krauss, Frederic Jameson, Mark Poster, Rosi Braidotti, Arthur Danto. W ramach seminarium przewidziane jest również zwiedzanie najnowszych wystaw prezentowanych w galeriach takich jak: Zachęta, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, CSW, Galeria Foksal.

Zależnie od zainteresowań studentów, program seminarium może zostać poszerzony o kontekst współczesnej prozy amerykańskiej (John Barth, Vladimir Nabokov, Thomas Pynchon, Donald Barthelme, William Gaddis, Robert Coover).

Zagadnienia omawiane to współczesna sztuka i krytyka amerykańska oraz zagadnienia związane z tematyką prac magisterskich w kontekście związków między teorią a praktyką artystyczną.

Wokół przedmiotu – dr Krystyna Łuczak-Surówka

Komizm – teoria i analiza zjawiska - dr Piotr Teodorczuk

Seminarium p.t.: *Komizm - teoria i analiza zjawiska*, poświęcone jest poznaniu głównych teorii opisujących zjawisko komizmu, które pojawiły się w dziejach kultury europejskiej. Służyć temu ma prezentacja, analiza i refleksja nad teoriami usiłującymi opisać zjawisko komizmu, a także dyskusja nad formami, rolą, znaczeniem i przekazem tego zjawiska w kulturze i życiu człowieka.

Seminarium skoncentruje się wokół pięciu celów:

- 1/ poznania różnych teorii komizmu;
- 2/ analizy satyrycznych dzieł sztuki i tych operujących komizmem jako środkiem wyrazu;
- 3/ dyskusji i analizy fragmentów tekstów;
- 4/ przygotowaniu warsztatowemu i redakcyjnemu do pisania teoretycznej pracy dyplomowej;
- 5/ prezentacji referatów i dyskusji nad poruszonymi zagadnieniami;

Ciało, władza, społeczeństwo - dr hab. Aleksander Zbrzezny

Celem seminarium jest zapoznanie uczestników z różnymi opracowaniami i teoriami dotyczącymi ciała. Będziemy przyglądać się ciału zarówno z perspektywy historycznej, jak i najbardziej współczesnej. Podejmując tezy Foucaulta o „urządzeniu seksualności” i „biopolityce”, zbudujemy wokół nich szeroki kontekst, na który złożą się prace filozofów, historyków, feministek, socjologów i antropologów. Zobaczymy, jak zmieniał się nasz stosunek do ciała, jak ciało jednostki wpisywane było w ciało społeczne, jakiej kontroli podlegają nasze ciała. Zastanowimy się też nad perspektywami emancypacji. Będzie więc mowa o seksie i głodzie, o chorobie i urodzie, ale też o kapitale i przemocy, biopolityce i nekropolityce. Otrzymamy się o pornografię i teologię. Zajęcia będą polegały na dyskusji wokół fragmentów wybranych lektur.

Konwersatorium :

Pytania o formę - mgr Magdalena Sołtys

Pojęcie, zagadnienie i problem „formy” zostaną omówione przeglądowo i przedyskutowane w oparciu o lektury oraz materiał wizualny – prezentujący malarstwo, rzeźbę, design,

architekturę, fotografię (...) – ze szczególnym wskazaniem na współczesność. Będziemy dokonywać analizy dzieł – formalnej i formalno-treściowej (...), ale też poruszać kwestie i wchodzić na pola dyscyplin, które nie mają bezpośredniego związku ze sztukami plastycznymi/wizualnymi. Niemniej mogą one pokazać „formę” z innej perspektywy, ponieważ oferują odmienną, specyficzną siatkę pojęć i sposoby rozumowania. Próba definicyjnego okrążenia „formy” zostanie przeprowadzona według metody: wstępna definicja, rozważania szczegółowe – porządkowanie i problematyzowanie, redefinicja na koniec zajęć z uwzględnieniem zindywidualizowanego poglądu studentów. Zajęcia mają skłonić studenta do wiązania konkretnych przejawów sztuki i designu ze sposobami interpretacji, które niekoniecznie są oczywiste.

Istotne zagadnienia: forma – treść, forma – funkcja, forma – formalizm, „formalna tożsamość” rzeczywistości...

Na peryferiach sztuki – dr Anna Wiszniewska

Zajęcia prowadzone w formie konwersatorium obejmują szeroki zakres tematów związanych ze sztuką tzw. „antynormatywną” - często tworzoną na pograniczu kiczu, dowolnie przetwarzającą motywy zaczerpnięte z popkultury, ze sztuki ludowej i nieprofesjonalnej. Celem zajęć będzie pokazanie sposobów w jaki sztuka i wzornictwo XX i XXI w. wykorzystuje „peryferyjną” estetykę i grę konwencjami do przekraczania kolejnych granic i redefiniowania pojęcia „dobrej” i „złej” sztuki.

***Contemporary Art & Theory* - dr Ewa Bobrowska**

This course is open to all students, both international and Polish, who wish to discuss contemporary art in English.

This course surveys the diverse projects of postmodern art in the light of contemporary art theory. During the winter term we will try to explore the current Polish artscape while visiting the most prominent galleries in Warsaw and meeting their curators. /Centre for Contemporary Art, National Gallery of Art The Zachęta Gallery, Galeria Foksal, National Museum, etc./ The

second – theoretical part will be structured as discussion-oriented classes. We will refer to recent texts representative of the contemporary state of art criticism and theory, with the emphasis on present American and French aesthetics.

The aim of the seminar is to introduce students to the most significant theoretical statements concerning the current state of art and prepare them to carry out further research in the field.

Władza i pamięć - dr Anna Rudzka, dr Marcin Zgliński

W dobie niezwykle silnej polaryzacji społecznej nie tylko wokół aktualnych problemów politycznych, społecznych i kulturowych, ale także wobec dziejów nowszych i dawniejszych problem pamięci, kreowania polityk historycznych oraz konstruowania wokół tych zagadnień dyskursów musi być aktualny i frapujący. Podczas naszych spotkań współczesne problemy i konflikty wokół upamiętnienia, zwłaszcza poprzez różnorakie formy plastyczne i architektoniczne, chcemy wyjaśnić i przedyskutować także poprzez analizę taktyk i strategii upamiętnienia w XIX i XX wieku: w Polsce, w Europie Środkowej, szerzej na świecie. Interesować nas będą zwłaszcza momenty graniczne i przełomowe, a szczególnie ścierające się kontrnarracje w sytuacji różnego rodzaju konfliktów: wojen (I i II wojna światowa), starć ideologicznych, dyskursów oficjalnych i ich kontestacji, konfrontacji nacjonalizmów (np. polsko-niemiecki, polsko-ukraiński, polsko-litewski), totalitaryzmów etc.

Postaramy się prześledzić jak poprzez kreowanie różnego rodzaju miejsc pamięci (lieux de memoire) próbowano konstruować i konsolidować wspólnoty, jak konstruowano i dekonstruowano mity. Będzie nas interesował aspekt przestrzenny tego rodzaju działań, zwłaszcza w miastach. Być może jednak uda nam się także rozważyć kwestię różnych taktyk korygowania historii i pamięci poprzez formy architektury i budownictwa, koncepcje urbanistyczne, a nawet transformacje pejzażu (przykładem będzie mogła być np. strategia odbudowy i przekształcania tzw. „Ziem Odzyskanych po 1945 r.” Bardzo istotny będzie też dla nas problem powiązania sfer polityki i religii i jego wyraz w różnego rodzaju znaczących miejscach kultu. Być może uda nam się namówić Państwa do analizy porównawczej najważniejszych sanktuariów wzniesionych w III Rzeczpospolitej (kościół w Licheniu,

sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach, Świątynia Opatrzności w Warszawie i Sanktuarium NMP Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II w Toruniu) jako kompleksów wyrastających z odmiennych wizji i narracji historii Polski.

Pragnęlibyśmy szczególnie, by nasze spotkania stały się do gorących i emocjonujących dyskusji i sporów, choć zarazem opartych na rzeczowej argumentacji. Chcielibyśmy zwłaszcza poznać Państwa opinie o szczególnie kontrowersyjnych i dyskutowanych formach upamiętnień w Polsce ostatnich lat, zwłaszcza pomnikach i muzeach.

Osoby dwojga prowadzących reprezentujących inne doświadczenia i nie zawsze zgadzających się w ocenie prezentowanych zjawisk będą gwarancją inspirującego zaczynu dla ożywionych dyskusji, do których-nie wątpimy zechcą się Państwo przyłączyć.

Informacja w świecie cyfrowej ikonografii - dr Włodzimierz Daszewski

W czasie zajęć studenci będą mogli poznać sposoby modelowania rzeczywistości za pomocą ontologii informacyjnych, sposoby kondensacji informacji, by poznać sposoby obróbki informacji do tworzenia infografik i map myśli.

Będą mogli poznać modele kolorów cyfrowych i formaty grafiki cyfrowej. Będą mogli dowiedzieć się, jak działa wzrok ludzki i jakie, w rozwoju historycznym, były stworzone opisy barw, by zrozumieć świat koloru.

Wykład do wyboru :

Sztuka użytkowa na przestrzeni wieków i społeczeństw - dr Anastazja Buttitta

Dzięki wykładom studenci poznają historię sztuki użytkowej oraz jej związki i wpływy na życie społeczne.

Wykłady obejmą zarówno obszar Europy jak i Morza Śródziemnego aż po Bliski Wschód.

Szczególne nacisk będzie położony na zagadnienia związane z płcią, rasą i religią.

Sztuka w przestrzeni publicznej - dr hab. Katarzyna Chrudzimska-Uhera

Wykład problemowy poświęcony wybranym zagadnieniom dotyczącym obecności sztuki (obiektów i działań o charakterze artystycznym) w przestrzeni publicznej.

Tak zwana *Public art* - sztuka publiczna (rozumiana jako dekoracja, upamiętnienie, nośnik idei) obecna jest w całej historii sztuki. Jednak w 2. poł. XX w. nastąpiła zauważalna zmiana pojmowania jej charakteru i istoty – w obszarach formy, funkcji i treści. Od wczesnych lat 70. XX w. w Europie i Stanach Zjednoczonych toczy się (nieprzerwanie do dziś) intensywna debata, której tematem jest m.in. samo pojęcie sztuki publicznej.

Cykl wykładów rozpoczniemy od próby zdefiniowania (za M. Kwon i in. badaczami) sztuki w przestrzeni publicznej w podziale na kategorie: *art in public places*; *art as public places*; *art in the public interest*. Zarysujemy ewolucję paradygmatu sztuki publicznej w oparciu o wybrane przykłady z obszaru Stanów Zjednoczonych i Europy (w tym Polski). Zastanowimy się nad zmianami relacji w układzie: artysta-dzieło-odbiorca, nad współczesnym rozumieniem przestrzeni i doświadczeniem nowoczesnego miasta – w kontekście miejsca sztuki i miejsca dla sztuki w ponowoczesnym świecie.

Prezentowane zagadnienia dotyczyć będą różnych przejawów sztuki w przestrzeni publicznej, m.in.: obiektów przestrzennych, rzeźby pomnikowej, murali, graffiti, mozaiki, witraży, działań multimedialnych, efemerycznych, performatywnych. Podejmowane podczas zajęć dyskusje dotyczyć będą m.in. zakresu odpowiedzialności artysty, roli mecena i sponsora czy partycypacji społecznej jako elementu kreacji i realizacji dzieła.

Teatr i sztuki pokrewne - dr Kamil Kopania

Zajęcia poświęcone są obopólnym związkom sztuk plastycznych ze sztuką teatru. Pod względem chronologicznym obejmuje czasy od antyku do XX wieku. W ich trakcie wiedza z zakresu historii teatru skonfrontowana zostanie z wiedzą z zakresu historii sztuki, co pozwoli na ukazanie, jak różnorodne, głębokie i istotne były wzajemne relacje obu wspomnianych rodzajów aktywności twórczej. Na zajęciach poruszone zostaną następujące zagadnienia:

1. Stosunek myślicieli i teologów wczesnochrześcijańskich do teatru, jak też wynikające z tego konsekwencje dla sceny oraz sztuk plastycznych w następnych stuleciach;
2. Problem wieloaspektowego wpływu teatru na sztuki plastyczne, szczególnie na ich ikonografię (na przykładzie dzieł Donatella, Williama Hogartha, Jeana Antoine'a Watteau, Paula Klee, Hansa Bellmera i kilku innych artystów różnych epok);
3. Kwestia zastosowania dzieł sztuki, np. rzeźb, obrazów, relikwiarzy itp., w praktyce teatralnej od średniowiecza do współczesności;
4. Zjawisko tzw. „żywych obrazów”;
5. Przejawy fascynacji artystów XIX-XX wieku lalkami i teatrem materii ożywionej oraz ich konsekwencje dla praktyki teatralnej.